

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Petra Průchy, v právní věci navrhovatele: **vláda**, se sídlem nábř. E. Beneše 4, Praha 1-Malá Strana, za kterou jedná na základě pověření JUDr. Václav Henych, ředitel odboru všeobecné správy Ministerstva vnitra, se sídlem náměstí Hrdinů 3, 140 21 Praha 4, proti odpůrci: **ČESKÝ POLITICKÝ STŘED**, se sídlem Václavské náměstí 846/1, Praha 1, o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

takto:

I. Činnost politické strany ČESKÝ POLITICKÝ STŘED **se pozastavuje.**

II. Navrhovateli **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Nejvyššímu správnímu soudu byl dne 18. 10. 2011 doručen návrh vlády České republiky (dále jen „navrhovatel“) na zahájení řízení o pozastavení činnosti politické strany ČESKÝ POLITICKÝ STŘED (dále jen „odpůrce“). Tento návrh, podaný v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále též „zákon o politických stranách“), navrhovatel odůvodnil tím, že odpůrce opakovaně (za roky 2009 a 2010) nesplnil svoji zákonnou povinnost každoročně předložit Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu (§ 18 odst. 1 zákona o politických stranách). Proto se navrhovatel domnívá, že činnost odpůrce je v rozporu s ustanovením § 4 písm. a) zákona o politických stranách a navrhuje pozastavit jeho činnost. Navrhovatel k návrhu přiložil usnesení Poslanecké sněmovny č. 1677 z 78. schůze konané dne 16. 4. 2010 ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2009, a č. 474 ze 16. schůze konané dne 5. 5. 2011 ke zprávě o kontrole výročních finančních zpráv politických stran a politických hnutí za rok 2010.

[2] Odpůrce se i přes výzvu soudu k návrhu na pozastavení činnosti nevyjádřil.

II.
Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[3] Nejvyšší správní soud na základě provedených skutkových zjištění dospěl k závěru, že návrh na pozastavení činnosti odpůrce je v projednávaném případě důvodný.

[4] O návrhu soud rozhodl v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 zákona s. ř. s., bez jednání, neboť navrhovatel s takovým záměrem soudu ve svém podání ze dne 2. 11. 2011 výslovně souhlasil a odpůrce se k výzvě podle § 51 odst. 1 s. ř. s. nevyjádřil.

[5] Z obsahu spisu, zejm. pak z usnesení Poslanecké sněmovny č. 1677 a č. 474 a z kopií výročních finančních zpráv za předmětné roky soud zjistil, že odpůrce nepředložil výroční finanční zprávy za roky 2009 a 2010. Vzhledem k tomu, že podle § 96 s. ř. s. rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu, vyžádal si zdejší soud před rozhodováním v této věci aktuální údaje týkající se odpůrce od Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny. Ze sdělení Ing. M. H., tajemnice Kontrolního výboru Poslanecké sněmovny PČR ze dne 30. 11. 2011, čj. KV/30.11.11/14174/388/218H, plyne, že k uvedenému datu odpůrce Poslanecké sněmovně nepředložil výroční finanční zprávy za roky 2009 a 2010 ani dodatečně.

[6] V této souvislosti považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné zdůraznit, jak již učinil např. i ve svém rozhodnutí ze dne 6. 4. 2005, čj. Pst 2/2003 - 69 (publ. pod č. 586/2005 Sb. NSS; všechna zde uvedená rozhodnutí NSS dostupná na www.nssoud.cz), že nesplnění povinnosti stanovené v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může zdejší soud rozhodnut o pozastavení činnosti politické strany (hnutí). Od takto vysloveného právního názoru přitom Nejvyšší správní soud neshledal důvod odchýlit se ani v projednávané věci.

[7] Podle ustanovení § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z ustanovení § 18 odst. 1 stejného zákona vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až e) tohoto ustanovení. Podle ustanovení § 14 odst. 1 cit. zákona může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu s § 1 až 5, § 6 odst. 5 a § 17 až 19 nebo se stanovami.

[8] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu pátého

s. ř. s. Podle ustanovení § 96 s. ř. s. rozhoduje o návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí soud podle skutkového stavu, který tu je v době rozhodnutí soudu.

[9] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný, neboť z údajů obsažených ve spise (konkrétně z citovaných usnesení Poslanecké sněmovny), bylo zjištěno, že odpůrce skutečně nesplnil zákonem uložené povinnosti, když opakovaně v zákonem stanoveném termínu vůbec nepředložil příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky, výroční finanční zprávy, a to za roky 2009 a 2010, a neučinil tak ani později. Odpůrce tak nesplnil zákonnou povinnost stanovenou v § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany.

[10] Ze smyslu ustanovení § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, takové porušení ustanovení § 18 odst. 1 zákona opodstatňuje pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 26/94 ze dne 18. 10. 1995 (N 62/4 SbNU 113; 296/1995 Sb.; dostupné na http://nalus.usoud.cz), podle kterého strany a hnutí trvale porušující zákon (tedy nikoli které zákon jednorázově porušily, nýbrž toto porušování má charakter perpetuálního chování – viz znění § 4 zákona) nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů se chovají způsobem ohrožujícím demokratické základy státu. Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění strany. Podle ustanovení § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku.

[11] Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany pozastavena, podají orgány uvedené v ustanovení § 15 tohoto zákona žalobu ve správním soudnictví na rozpuštění strany. Podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem (k tomu blíže viz usnesení NSS ze dne 29. 8. 2007, sp. zn. Obn 1/2006).

III.
Závěr a náklady řízení

[12] Výrok o nákladech řízení se opírá zejména o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť neúspěšný odpůrce právo na náhradu nákladů řízení nemá a úspěšný navrhovatel náhradu nákladů výslovně nepožadoval a v této souvislosti mu žádné náklady řízení přesahující rámec jeho běžné činnosti ani nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Politická strana **j e o p r á v n ě n a** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o pozastavení její činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 odst. 1, 2; § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 14. prosince 2011

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu